

NAUJAUSI LIETUVIŠKI TERMINŲ ŽODYNAI

2003 m.

Enciklopedinis hidrogeologijos terminų žodynas = Glossary of hydrogeology: lietuvių–anglų–vokiečių–rusų kalbų / Lietuvos geologijos tarnyba; [rengė V. Juodkasis, V. Kemėšis, G. Žalūdienė]; atsakingasis redaktorius Vytautas Juodkasis. – Vilnius: Lietuvos geologijos tarnyba, 2003. – 280 [1] p.

Tai pirmasis lietuviškas enciklopedinis hidrogeologijos terminų žodynas. Jame pateikti svarbiausi hidrogeologijos ir su ja susijusių mokslo bei technikos šakų terminai lietuvių, anglų, vokiečių ir rusų kalbomis (iš viso 1190 terminų).

Žodyno sandara abėcėlinė. Lietuviški terminai kirčiuoti. Prie kiekvieno antraštinio termino yra išsamus paaiškinimas. Pateikiama sinonimų ir neteiktinų terminų su nuorodomis į norminius. Aiškinimuose ir prie terminų užsienio kalbomis kai kur pateiktos hidrogeologijos literatūroje vartojamos santrumpos. Be to, atskirai prie žodyno parengtas anglišku su hidrogeologijos mokslu ir praktika susijusių pasaulinių ir Europos Sąjungos institucijų, organizacijų ir terminų santrumpų sąrašas. Yra išsamios lietuviškų ir užsienio kalbų terminų rodyklės.

Žodynas skirtas geologams – mokslininkams, praktikams, studentams, gretimų profesijų ir aplinkos apsaugos specialistams, taip pat mokytojams, vertėjams, plačiajai visuomenei.

Žodyno aprobatą: „Valstybinė lietuvių kalbos komisija prie Lietuvos Respublikos Seimo neprieštarauja“.

Mokomasis pagrindinių žemės ūkio terminų žodynas: lietuvių–anglų–rusų–vokiečių kalbomis / N. Petniūnienė, R. Bartkevičienė, R. Lapytė, N. Račkauskaitė, S. Statkevičienė. – Lietuvos žemės ūkio universiteto Leidybos centras. – 210 p.

Žodynas skiriamas studentams.

Žodyne pateikiami pagrindiniai žemdirbystės, biologijos, botanikos, zootechnikos terminai. Jame yra nemažai buitinių tam tikros srities terminų sinonimų, kurie daugeliui studentų, kilusių iš miestelių ir kaimų, yra įprastesni už dominantes.

Žodyno sandara abėcėlinė lizdinė. Lietuviški terminai kirčiuoti. Daugelis išvestinių žodžių yra viename lizde, išvestinis žodis, turintis kitą reikšmę, iškeliamas atskiru antraštiniu žodžiu.

2004 m.

Aiškinamasis telekomunikacijų terminų žodynas: 4260 terminų lietuvių–anglų–prancūzų–rusų kalbomis / AB Lietuvos telekomas; žodyną parengė: Vytautas Valiukėnas, Roma Sabaliauskaitė, Julija Gabijūnienė, Raimundas Andriušaitis. – Vilnius, 2004. – 368 p.

Pateikiami šiuolaikinių ryšio sistemų ir tinklų, ryšio paslaugų ir kt. terminai lietuvių, anglų, prancūzų ir rusų kalbomis. Terminams apibrėžti buvo pasirinktas M. H. Weiko žodynas *Communications standard dictionary* ir Tarptautinės telekomunikacijų sąjungos Tarptautinio konsultacinio telegrafijos ir telefonijos komiteto išleista *Mėlynoji knyga*. Be to, rengėjai naudojo kitais žodynais ir standartais, jų sąrašas pateiktas *Pagrindinių žodyno šaltinių* skyriuje. Terminai išdėstyti pagal abėcėlę, o rūšiniai – lizdais. Lietuviški terminai kirčiuoti. Yra abėcėlinės lizdinės anglišku, prancūzišku, rusišku terminų rodyklės. Žodynas skirtas asmenims, kurių profesija susijusi su plačiausiai pasaulyje paplitusia žmonių nuotolinio bendravimo – telekomunikacijų sistema.

Žodyno aprobeta: „Valstybinė lietuvių kalbos komisija neprieštarauja“.

Aiškinamasis šiluminės ir branduolinės technikos terminų žodynas: apie 1430 terminų; lietuvių k., vokiečių k., anglų k., prancūzų k., rusų k. / Petras Švenčianas, Arvydas Adomavičius, Kęstutis Buinevičius, Jonas Gylys, Juozas Gudzinskas, Gintautas Miliauskas, Stasys Šinkūnas, Vincas Vasiliauskas; Kauno technologijos universitetas. – Kaunas: Technologija, 2004. – 227, [2] p.

Sandara abėcėlinė lizdinė. Pateikiama sinonimų ir neteiktinų terminų su nuorodomis į norminius. Lietuviški terminai kirčiuoti. Yra abėcėlinės vokišku, anglišku, prancūzišku ir rusišku terminų rodyklės.

Žodynas skiriamas šiluminės ir branduolinės technikos specialistams, taip pat plačiajai visuomenei, ypač žurnalistams.

Žodyno aprobeta: „Valstybinė lietuvių kalbos komisija neprieštarauja“.

Artilerijos enciklopedinis žodynas / Eugenijus Kisinis; Generolo Jono Žemaičio Lietuvos karo akademija. – Vilnius: Generolo Jono Žemaičio Lietuvos karo akademija, 2004. – 326, [1] p.

Žodyne atrinkti ir paaiškinti NATO ir Lietuvos kariuomenėje dažniausiai vartojami artilerijos, raketinės ginkluotės ir jos kovinio naudojimo terminai. Pateikta daugiau kaip 1500 straipsnių.

Tai trikalbis (lietuvių–anglų–rusų kalbų) enciklopedinis žodynas. Sandara abėcėlinė lizdinė. Lietuviški terminai kirčiuoti. Pateikiama sinonimų ir neteiktinų terminų su nuorodomis į norminius. Žodyno pabaigoje pateikti anglų–lietuvių ir rusų–lietuvių kalbų žodynėliai.

Skiriamas krašto apsaugos karininkams, puskarininkiams ir seržantams, Lietuvos karo akademijos kariūnams ir klausytojams, aukštųjų mokyklų studentams, studijuojantiems karybos mokslus.

Žodyno aproбата: „Valstybinė lietuvių kalbos komisija neprieštarauja“.

Automatikos terminų žodynas: 8900 terminų lietuvių k., vokiečių k., anglų k., prancūzų k., rusų k. / Vilius Antanas Geleževičius, Angelė Kaulakienė, Stanislovas Marcinkevičius, Ričardas Pocius, Algimantas Juozas Poška, Roma Rinkevičienė, Zita Savickienė, Kastytis Slivinskas. – Vilnius: Technika, 2004. – 715, [1] p.

Sandara abėcėlinė lizdinė. Lietuviški terminai kirčiuoti. Žodyne pateikiama ir pasenusių, mažai vartojamų terminų su nuorodomis į norminius. Yra abėcėlinės vokiškų, anglišku, prancūziškų ir rusiškų terminų rodyklės.

Žodyno aproбата: „Valstybinė lietuvių kalbos komisija neprieštarauja“.

Ekologijos ir aplinkotyros žodynelis: mokomoji knyga / Vida Stravinskienė. – Kaunas: Šviesa, 2004. – 238 p.

Žodynelis skiriamas studijuojantiems ir ketinantiems studijuoti ekologiją, aplinkotyra, miškų, žemės ūkio mokslus, aplinkos inžineriją universitetuose ir kolegijose, įvairių gamtos mokslų sričių pedagogams, tęstinių studijų klausytojams. Jame supažindinama su pagrindinėmis ekologijos ir aplinkotyros sąvokomis, atskleidžiama terminų ir sampratų esmė bei kilmė.

Žodynyje nėra sandaros aiškinimo. Lietuviški terminai išdėstyti abėcėlės tvarka, kirčiuoti. Prie kiekvieno termino yra išsamus paaiškinimas. Taip pat aiškinama kai kurių nelietuviškų terminų etimologija.

Žodyno aproбата: „Valstybinė lietuvių kalbos komisija neprieštarauja“.

Elektrochemija: enciklopedinis žinynas / Vytautas Skučas; Vilniaus universitetas. – Vilnius: Vilniaus universiteto leidykla, 2004. – 157, [2] p.

Aiškinami pagrindiniai lietuviški elektrochemijos ir fizikinės chemijos terminai ir pateikiami jų angliški, prancūziški, rusiški ir vokiški atitikmenys. Lietuviški terminai surašyti abėcėlės tvarka, nekirčiuoti. Yra abėcėlinės anglišku, rusiškų, prancūziškų ir vokiškų terminų rodyklės.

Žinynas skirtas Vilniaus universiteto chemijos fakulteto bakalaurams, magistrantams ir doktorantams, bus naudingas visiems, kurių veikla susijusi su elektrochemija.

Fiziologijos žodynas / sudarė Elena Kairienė ir Janina Žižienė; Šiaulių kolegijos Sveikatos fakulteto Slaugos studijų katedra. – 2-asis patais. ir papild. leid. – Šiauliai: K. J. Vasiliausko leidykla *Lucilijus*, 2004. – 122 p.

Pateikiami pagrindiniai fiziologijos terminai ir jų aiškinimai. Papildyti ir patikslinti terminai iš nervų sistemos ir jutimo organų fiziologijos, hormoninio organizmo funkcijų reguliavimo ir t. t. Pateikiami lotyniškos ir graikiškos kilmės žodžių aiškinimai. Žodynas skirtas kolegijų Sveikatos fakultetų studentams. Juo galėtų naudotis ir universitetų Specialiosios pedagogikos ir Edukologijos fakultetų studentai.

Glossary of transport engineering terms and abbreviations = Aiškinamasis transporto inžinerijos terminų ir santrumpų žodynas anglų kalba / Gintautas Bureika, Aušra Pelėdienė, Šarūnas Mikaliūnas; Vilniaus Gedimino technikos universitetas. – Vilnius: Technika, 2004. – 165, [1] p.

Žodyne pagal abėcėlę pateikiama apie 1200 angliško transporto inžinerijos terminų ir santrumpų, jų lietuviškų atitikmenų. Prie kiekvieno angliško termino ir santrumpos yra aiškinimai anglų kalba. Lietuviški terminai kirčiuoti. Pateikta lietuviškų terminų rodyklė.

Lietuviški citrusinių augalų ir jų vaisių pavadinimai / [rengėjas Zigmantas Gudžinskas]. [2-asis patais. ir papild. leid.]. – [Vilnius: Presvika, 2004]. – 24 p.

Knygelėje yra 42 citrusinių vaisių ir juos vedančių augalų lietuviški pavadinimai. Lietuviški pavadinimai kirčiuoti. Pateiktos trys rodyklės: lotyniškų augalų vardų, lietuviškų ir kitų kalbų (anglų, ispanų, italų, portugalų, prancūzų, vokiečių) atitikmenų.

Apsvarstė Valstybinės lietuvių kalbos komisijos Terminologijos pakomisijys.

Lietuviški grūdinių augalų ir jų produktų pavadinimai / Zigmantas Gudžinskas. – 2-asis leid. – Vilnius: VŠĮ Tautinių bendrijų namai, 2004. – 34 p.

Knygelėje yra 50 javų ir tariamųjų javų ir iš jų gaminamų produktų pavadinimų. Lietuviški terminai kirčiuoti. Dvi rodyklės: lotyniškų augalų vardų ir jų atitikmenų kitomis kalbomis (anglų, ispanų, italų, portugalų, prancūzų, vokiečių).

Apsvarstė Valstybinės lietuvių kalbos komisijos Terminologijos pakomisijys.

Lietuviški vaisių ir juos vedančių augalų pavadinimai / Zigmantas Gudžinskas. – Vilnius: VŠĮ Tautinių bendrijų namai, 2004. – 202 p.

Knygelę sudaro pagrindinė dalis – vaisių ir juos vedančių augalų straipsniai (447), surikiuoti abėcėliškai (pagal lietuvišką augalo genties vardą), ir trys rodyklės: neteiktinų vaisių pavadinimų, lotyniškų augalų vardų ir atitikmenų kitomis kalbomis (anglų, ispanų, italų, portugalų, prancūzų, vokiečių).

Apsvarstė Valstybinės lietuvių kalbos komisijos Terminologijos pakomisijys.

Lietuviški prieskoninių augalų pavadinimai / Zigmantas Gudžinskas. – Vilnius: VŠĮ Tautinių bendrijų namai, 2004. – 180 p.

Knygelę sudaro pagrindinė dalis – augalų straipsniai (380), surikiuoti abėcėliškai (pagal lietuvišką augalo genties vardą), ir dvi rodyklės: lotyniškų augalų vardų ir atitikmenų kitomis kalbomis (anglų, ispanų, italų, portugalų, prancūzų, vokiečių).

Apsvarstė Valstybinės lietuvių kalbos komisijos Terminologijos pakomisijys.

Lietuvių–anglų kalbų karybos žodynas: eksperimentinis leidinys / Genovaitė Laugalienė, Milda Mironaitė; Generolo Jono Žemaičio Lietuvos karo akademija. – Vilnius: Generolo Jono Žemaičio Lietuvos karo akademija, 2004. – 159, [3] p.

Žodynas yra dar tik rengiamo *Anglų–lietuvių ir lietuvių–anglų kalbų karybos žodyno* sudedamoji dalis. Jį sudaro apie 4035 antraštiniai žodžiai. Lietuviški terminai nekirčiuoti. Žodynas skiriamas Generolo Jono Žemaičio Lietuvos karo akademijos kariūnams ir dėstytojams, neakivaizdinių studijų skyriaus klausytojams, krašto apsaugos sistemos karininkams ir darbuotojams, anglų kalbos mokymo centrų dėstytojams ir klausytojams, rezervo karininkams, jauniems šauliams.

Linux žodynėlis: trumpas, dažniausiai naudojamų terminų žodynėlis anglų–lietuvių kalbomis. – Kaunas: „Smaltijos“ leidykla, 2004. – 96 p.

Žodynėlyje pateikiama per 1000 pagrindinių operacinės sistemos *Linux* terminų. Jame yra ir vienas kitas terminas iš kitų operacinių sistemų. Žodynėlis susideda iš pagrindinės – anglų–lietuvių kalbų terminų – dalies ir lietuvių–anglų terminų rodyklės, santrumpų žodynėlio. Po kai kurių terminų teikiami trumpi jų

aiškinimai. Lietuviški terminai kirčiuoti. Žodynėlyje žymimi nevertotini terminai ir pateikiamos nuorodos į vartotinus. Žodynas skiriamas kompiuterijos dalykų dėstytojams, mokytojams, studentams, moksleiviams, visiems, besidomintiems laisvai platinama programine įranga.

„Microsoft Windows“ žodynėlis: dažniausiai vartojamų terminų žodynėlis anglų–lietuvių kalbomis / Valerijonas Žalkauskas. – Kaunas: „Smaltijos“ leidykla, 2004. – 124 p.

Žodynėlyje pateikiama per 1800 pagrindinių operacinės sistemos *Windows* terminų. Jame yra ir vienas kitas terminas iš kitų operacinių sistemų. Žodynėlis susideda iš pagrindinės – anglų–lietuvių kalbų terminų – dalies ir lietuvių–anglų terminų rodyklės. Po kai kurių terminų teikiami trumpi paaiškinimai. Lietuviški terminai kirčiuoti. Žodynėlyje žymimi nevertotini terminai ir pateikiamos nuorodos į vartotinus.

Verslo terminų anglų–lietuvių kalbų žodynas = [English–Lithuanian business dictionary / Aušra Cesevičienė ir Danutė Čivilienė]. – Ukmergė: Valdo leidykla, 2004. – 137, [1] p.

Žodyne pateikiama apie 6000 terminų ir žodžių, dažniausiai vartojamų versle. Vartotojas ras vadybos, ekonomikos, finansų valdymo ir analizės, finansų atskaitomybės, teisės, statistikos, kompiuterijos, draudimo, bankininkystės terminų. Sandara abėcėlinė lizdinė. Lietuviški terminai nekirčiuoti. Žodynas skirtas verslo administravimo ir įmonių valdymo studentams ir moksleiviams, taip pat verslo aplinkos žmonėms.

Vokiečių–lietuvių kalbų teisės ir verslo terminų žodynas / Romaldas Rakucevičius. – Vilnius, 2004. – 296 p.

Žodyne iš viso yra apie 38 000 žodžių ir posakių iš įvairių teisės ir verslo sričių. Teisės sritį sudaro apie 22 000 žodžių ir posakių, kurie apima administracinę, civilinę, baudžiamąją teisę, civilinį ir baudžiamąjį procesą, darbo, socialinio aprūpinimo teisės šakas, tarptautinę ir tarptautinę prievolinę teisę. Verslo sritis apima finansų, komercinę teisę, tiekimo ir realizavimo sąlygas, atsiskaitymų už prekes tvarką, sutarčių sudarymo ir jų nutraukimo pagrindus. Sandara abėcėlinė lizdinė. Lietuviški terminai nekirčiuoti.

Vokiečių–lietuvių kalbų teisėtvarkos žodynas / Mykolo Romerio universitetas; [sudarytojos: Loreta Addo, Laimutė Dantienė, Irena Sagaitienė, Nijolė Slaminskienė]. – Vilnius: Mykolo Romerio universiteto Leidybos centras, 2004. – 314, [1] p.

Šiame žodyne pateikiama apie 140 000 vokiškų antraštinių žodžių ir žodžių junginių iš įvairių teisės mokslo šakų. Skiriamas Mykolo Romerio universiteto, kitų aukštųjų mokyklų teisės fakultetų studentams, teisėtvarkos disciplinų dėstytojams, teisėsaugos (teisėtvarkos) pareigūnams, teisinės literatūros vertėjams. Sandara abėcėlinė lizdinė. Lietuviški terminai nekirčiuoti.

Sudarė *Adelė NOREIKAITĖ*

Adelė NOREIKAITĖ
Lietuvių kalbos institutas
P. Vileišio g. 5, LT-10308 Vilnius
E. paštas adele@lki.lt

Gauta 2005-12-14